

Радченко В. В.,

здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
освітньої програми «Облік, аудит та оподаткування»

науковий керівник:

Лубенченко О. Е.,

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування;
Національна академія статистики, обліку та аудиту (м. Київ)

РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ЗА НП(С)БО ТА МСФЗ

Сьогодні в умовах війни існує об'єктивна потреба в розумному управлінні та організації економічної інформації, яка формується будь-яким господарюючим суб'єктом у процесі фінансово-господарської діяльності. Перш за все, це безпосередньо впливає з мети діяльності підприємства, яка передбачає досягнення оптимальних результатів у вигляді прибутку від різних видів діяльності (операційної, інвестиційної та фінансової).

Рівень об'єктивності в оцінці, аналізі та прогнозуванні доходів і витрат за їх прямого зв'язку та взаємозалежності впливатиме на рівень майбутніх результатів фінансово-господарської діяльності підприємства. Розкриття інформації про доходи та фінансові результати у фінансовій звітності є важливим показником майбутнього рівня фінансового забезпечення.

Варто зазначити, що існують певні відмінності у вимогах до звітності про фінансові результати за міжнародними та національними стандартами. Розбіжності, що виникають на практиці, унеможливають порівняння звітів, складених відповідно до вимог кожного нормативного документа.

Сьогодні на законодавчому рівні визначено перелік підприємств, які зобов'язані складати звітність за міжнародними стандартами. Ці зміни позитивно вплинули на інвестиційну привабливість вітчизняних компаній.

З метою виявлення основних відмінностей між національними та міжнародними стандартами здійснено порівняння основних вимог до фінансової звітності, що містяться в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та МСБО 1 «Подання фінансових звітів». Загалом вимоги НП(С)БО України та Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) щодо фінансової звітності досить подібні, проте між ними існують деякі відмінності [1, 2].

Міжнародним стандартом також передбачено складання Звіту про фінансові результати, але звітна форма має іншу назву – Звіт про сукупні доходи за період. Крім назви, згадані звіти відрізняються за формою та змістом (табл. 1).

Таблиця 1

**Порівняння національного та міжнародного стандартів з
 регулювання порядку відображення фінансових результатів
 у звітності підприємства**

Ознака	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	МСБО1 «Подання фінансових звітів»
1	2	3
Визначення статей та їх відображення у звітності	Визначається порядок оцінки, визнання, відображення в Звіті доходів, витрат, розподілу витрат за періодами. Встановлено форму та порядок заповнення статей Звіту	Порядок визнання доходів і витрат не передбачено, заборонено згортати статті доходів та витрат (за виключенням випадків, передбачених МСФЗ). Визначено, що Звіт про прибутки та збитки має містити певні рядки. Чіткі вказівки щодо заповнення Звіту відсутні
Відображення доходів, витрат та фінансових результатів	Розділ 1 «Фінансові результати» містить інформацію про доходи, витрати та фінансові результати за видами діяльності. У Розділі 2 наводиться інформація про сукупний дохід. У Розділі 3 «Елементи операційних витрат» відображаються витрати за елементами	Передбачено два варіанти представлення витрат у Звіті (або за елементами, або за видами діяльності), а також подання аналізу витрат. Вимагається надання пояснення щодо невідповідності суми витрат за елементами та суми витрат за видами діяльності
Розрахунок показників прибутковості акцій	Передбачено розділ 4 Звіту «Розрахунок показників прибутковості акцій», порядок розрахунку показників чистого (скоригованого) прибутку на одну просту акцію визначається відповідно до НП(С)БО 24 «Прибуток на акцію»	Визначено, що підприємство має розкривати або у Звіті про прибутки і збитки, або у Примітках до фінансової звітності суму дивідендів на акцію, оголошену за період, який охоплює фінансова звітність

Джерело узагальнено автором на основі [1, 2]

На відміну від НП(С)БО 1, МСБО 1 не регламентує стандартної форми Звіту. Кожне підприємство самостійно обирає форму, та перелік статей. Проте, МСБО 1 визначає, що суб'єкт господарювання повинен подавати усі статті доходу та витрат, визнані за період: у єдиному звіті про прибутки та збитки або у двох звітах, зокрема: звіті, що відображає компоненти прибутку або збитку (окремий звіт про прибутки та збитки) та другому звіті, що починається з

прибутку або збитку та відображає компоненти іншого сукупного прибутку (звіт про сукупні доходи) [1].

Звіт про сукупні доходи наводить інформацію про: дохід (прибутки та збитки, що виникають внаслідок припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю); фінансові витрати; частку прибутку або збитку асоційованих та спільних підприємств, що обліковуються за методом участі в капіталі; податкові витрати; прибуток (збиток) від припинених видів діяльності після сплати податків та частку іншого сукупного прибутку асоційованих та спільних підприємств, що обліковуються за методом участі в капіталі; загальний сукупний прибуток [1].

Гармонізація фінансової звітності відповідно до вимог Європейського союзу зростає і є досить актуальною в наш час, оскільки Україна бажає найближчим часом стати членом Європейського союзу.

Вітчизняні підприємства складають фінансову звітність за єдиною формою, передбаченою відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Використання уніфікованих форм звітності призводить до того, що металургійними комбінатами, сільськогосподарськими підприємствами, страховими компаніями тощо надаються звіти, які не забезпечують прозорість інформації для власників (акціонерів) та інших користувачів звітності.

Усі суб'єкти економічної діяльності повинні прийняти єдині принципи оцінки та визнання елементів звітності, але обсяг розкритої інформації має визначатися виключно на основі потреб зовнішніх і внутрішніх користувачів. На законодавчому рівні для суб'єктів господарювання, які не зобов'язані оприлюднювати фінансову звітність за МСФЗ, мінімальні вимоги до складу фінансової звітності мають бути визначені директивами ЄС.

Отже, на підставі проведеного дослідження основних вимог національних та міжнародних стандартів до формування показників фінансової звітності про доходи та фінансові результати суб'єкта господарювання визначено відмінності, які впливають на достовірність та порівнянність інформації, що формується в системі бухгалтерського обліку підприємства. Для порівняння показників необхідно засовувати аналітичні процедури.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text (дата звернення: 11.03.2024)
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 №73 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 11.03.2024)
3. Шульга Н.В. Облік фінансових результатів: національний та міжнародний підходи URL: www.nbuv.gov.ua/portal/.../70_31.pdf. (дата звернення: 11.03.2024)